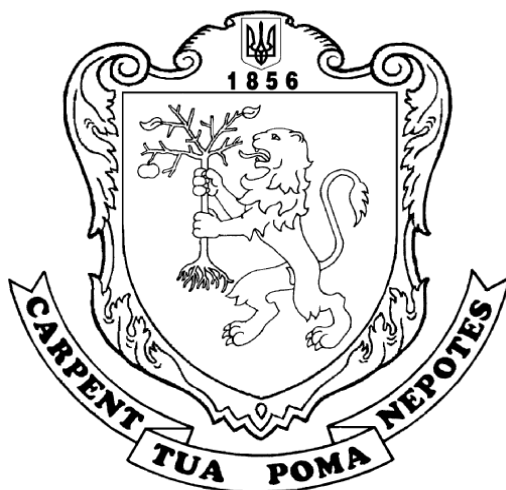

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет агротехнологій та екології
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 101 «Екологія»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного університету природокористування

Дубляни 2023

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	12
Анкета	14

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному університеті природокористування періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії щодо реального стану та проблем навчального процесу. Результати анкетування використовуються для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації навчання в аспірантурі.

Опитування є анонімним. Воно здійснюється за розробленою анкетною, яку було конвертовано в Google-форму та надіслано лінк кожному аспіранту на його особисту електронну адресу. Анкетування, результати якого представлені у цьому звіті, проведено протягом 07-13 березня 2023 року. У ньому взяли участь 7 респондентів, які навчаються в аспірантурі за цією спеціальністю у 2023 році, а отже, здатні дати об'єктивні відповіді на поставлені питання.

Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 101 «Екологія», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

Результати опитування оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради факультету агротехнологій та екології (протокол № 7 від 23.03.2023 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки аспірантами відповідності навчання в аспірантурі їх інтересам, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, перспектив залучення до процесів академічної мобільності. Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Усі аспіранти за спеціальністю 101 «Екологія», від яких отримані відповіді, зазначили, що навчання в аспірантурі відповідає їх очікуванням та інтересам. 29 % респондентів також надали позитивну оцінку, але вказали, що відчувають деякі проблеми.

Варіанти, які вказували б на незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації можливих проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі.

Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 101 «Екологія» під час навчання в аспірантурі

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	7	100
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	1	14,3
Необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	1	14,3
Труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?)	-	-
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	1	14,3

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді.

Усі респонденти (100 %) зазначили, що значних проблем під час навчання в аспірантурі не відчували. Водночас, деякі проблеми все ж існують.

Один респондент вказав, що відчуває брак часу, оскільки йому доводиться поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. Слід уточнити, що із 7 аспірантів один навчається на вечірній формі навчання.

Один з опитуваних аспірантів спеціальності 101 Екологія вказав на труднощі з виконанням програми наукових досліджень. У відповіді на попереднє запитання зазначив, що навчання в аспірантурі загалом відповідає його очікуванням, тобто ця проблема була для нього очікувана.

Ще один аспірант вказав на брак творчого натхнення, що цілком допустиме в умовах психологічного тиску воєнного часу.

Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів стосовно

необ'єктивного (упередженого) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощів в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання, браку базових знань.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

Хоча лише один із респондентів вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, інші теж зазначили, що зовсім відповідних проблем оминати не вдалося. Ймовірно, аспіранти не вважали ці труднощі надто серйозними, однак відзначили наступні варіанти відповідей.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 101 «Екологія»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури (мовні чи технічні?)	2	28,6
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел (мовні чи технічні?)	-	-
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-

Із 7 респондентів двоє аспірантів відзначили труднощі з доступом до наукової літератури. При цьому в дописі ці респонденти вказали на новизну тематики дисертаційного дослідження й відповідний брак наукової літератури.

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Важливою для успішного освітньо-наукового процесу є комунікація аспіранта з усіма залученими суб'єктами та структурними одиницями. Всебічна підтримка з їхнього боку є запорукою успішного навчання та виконання наукової програми здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти.

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник	6 / 85,7	1 / 14,3	-	-	-
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу	6 / 85,7	1 / 14,3	-	-	-
Відділ аспірантури і докторантури	6 / 85,7	1 / 14,3	-	-	-

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури, призначення якого – здійснювати інформаційний супровід аспіранта впродовж всього періоду навчання.

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

Аспіранти мали можливість розкрити свої міркування стосовно покращання комунікації з окремими суб'єктами.

У дописах виражені схвальні відгуки щодо оцінки співпраці з науковим керівником, кафедрою та відділом аспірантури і докторантури: «Все добре», «Немає проблем, всі йдуть назустріч». Конкретних зауважень та пропозицій не сформульовано.

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Аспіранти дали належну оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін загальної і професійної підготовки.

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	6 / 85,7	1 / 14,3	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)	6 / 85,7	1 / 14,3	-	-	-

Шестеро аспірантів висловились про своє цілковите задоволення змістом та рівнем викладання освітніх компонентів як загальної, так і професійної підготовки. Лише один аспірант вказав відповідь «Загалом задоволений» змістом та рівнем викладання дисциплін загальної та професійної підготовки.

Детальнішу інформацію можна почерпнути з дописів у відповідь на запитання:

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

Із загальної кількості опитаних шестеро респондентів не конкретизували якихось зауважень чи пропозицій, вказавши, що таких немає, все цілком влаштовує. При цьому один аспірант як зауваження висловив думку про необхідність розширення переліку рекомендованої літератури іноземних авторів.

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркового дисциплін та організацією їх вибору?

Респонденти дали належну оцінку переліку запропонованих їм вибіркового дисциплін та організації їх вибору, оскільки 86 % опитаних відзначили варіант відповіді «Загалом задоволений (-а)». Лише один аспірант

вибрав відповідь «В основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання».

Аспіранти мали можливість сформулювати певні зауваження чи пропозиції стосовно вибірових дисциплін:

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибірових дисциплін та організації їх вибору

У дописах до цього пункту анкети усі аспіранти не зазначили якихось зауважень чи пропозицій, написавши, що «дисципліни, які відображені в переліку, задовольняють, тому що формують основу знань, які супроводжують в науковій діяльності», «все цілком влаштовує, пропозиції відсутні», «пропозицій немає, все досконало підібрано».

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі.

Розуміючи важливість відповідних контактів для набуття низки компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, аспіранти прагнуть до практичної їх реалізації. Тому 5 респондентів (72 % з числа опитаних) зазначили, що хочуть взяти участь у відповідних контактах і програмах (до яких відноситься й участь у програмах міжнародної академічної мобільності), але сумніваються у своїх можливостях. Один респондент вказав, що вже брав участь у таких контактах або запланував їх. Ще один аспірант вибрав відповідь «Мене це не цікавить», ймовірно, спираючись на особисті обставини.

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

Однією з умов формування доброчесного академічного середовища є розуміння усіма учасниками освітнього процесу необхідності дотримання принципів академічної доброчесності. Академічна доброчесність стає невід'ємною частиною освітньо-наукового процесу, а її порушення – загрозою для кожного здобувача вищої освіти та науково-педагогічного працівника.

Результати опитування про рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності свідчать, що усі респонденти свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків. 100 % респондентів вказали на відповідь «Вважаю, що так».

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Загалом, аспіранти позитивно оцінюють зміст та організацію навчання в аспірантурі.

Суттєвих зауважень не надійшло. Є допис такого змісту: «Всі пропозиції, які виникають, доводжу до відділу аспірантури, і загалом мене все влаштовує». Серед пропозицій з боку аспірантів зазначається про забезпечення фінансової підтримки публікацій наукових праць аспірантів, розширення можливостей стажування за кордоном.

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 7 респондентів, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. За змістом окремих дописів складно чітко ідентифікувати позицію респондента, однак такі огріхи (кількість їх незначна) загалом типові для соціологічних опитувань. Результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами (особами, які навчаються в аспірантурі у 2023 році) якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 101 «Екологія».

Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Один респондент вказав, що відчуває брак часу, оскільки йому доводиться поєднувати навчання на вечірній формі з зайнятістю на роботі. У відношенні до таких здобувачів важливо забезпечити індивідуальний підхід в оцінці виконання освітньої складової, застосовувати дистанційні методи навчання, максимально поповнювати контент дисциплін матеріалами в електронній формі. Ще один аспірант вказав на брак творчого натхнення, що цілком допустиме в умовах психологічного тиску воєнного часу.

Жоден з опитуваних не вказав, що відчував необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощі в комунікації з науковим керівником та викладачами, брак базових знань.

Рецензенти відзначили певні труднощі, що стосуються виконання програми наукових досліджень. Ці труднощі пов'язані з доступом до наукової літератури. При цьому в дописі респонденти вказали на новизну тематики дисертаційного дослідження й відповідний брак наукової літератури.

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового вибору. Загалом позитивною є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору. Конкретних пропозицій не сформульовано, адже переважна більшість аспірантів, дисципліни вибрала, але ще не мала можливості їх прослухати.

Результати опитування підводять до висновку про прагнення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти. Необхідно активізувати пошук можливостей для залучення аспірантів до участі у програмах академічної мобільності.

Варто зазначити про належний рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності: усі здобувачі ступеня доктора філософії за спеціальністю 101 «Екологія» свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків.

Загалом, аспіранти схвально відгукуються про організацію та зміст навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування. Серед пропозицій зазначається про забезпечення фінансової підтримки публікацій наукових праць аспірантів, розширення можливостей стажування за кордоном.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного університету природокористування.

АНКЕТА

Шановний аспіранте (аспірантко)!

Львівський національний університет природокористування просить Вас надати оцінку рівню та організації навчання в аспірантурі ЛНУП, допомогти нам з'ясувати проблеми у цій сфері.

Опитування анонімне! Його результати будуть представлені в узагальнюючому вигляді та використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, організації навчання в аспірантурі.

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

- загалом відповідає
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми
- важко відповісти
- відповідає лише частково
- я розчарований (-а)

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі

- значних проблем не відчуваю
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)
- необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра
- брак творчого натхнення
- труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?).
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

- труднощі з доступом до наукової літератури (мовні чи технічні?)
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел (мовні чи технічні?)
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник					
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу					
Відділ аспірантури і докторантури					

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибірових дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибірових дисциплін та організації їх вибору

6. Як Ви оцінюєте можливості (наявні чи у перспективі) власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

- вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх (яких: фінансових, мовних чи сімейних) можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

- вважаю, що так
- частково (важко відповісти)
- ні

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

Щиро дякуємо за надані відповіді!